

TURISTICKÝ PRŮVODCE

MĚSTA

Larnaka

První osadníci ostrova se usadili právě nedaleko Larnaky. Město bylo založeno někdy mezi 11. a 14. stoletím př.n.l. Současná Larnaka byla vybudována na místě starověkého Kitionu. Zbytky starého města naleznete v areálu Areal II, asi 1 km od centra města. Nápisy a štítky vám přiblíží historii města a popíší archeologické nálezy.

V *archeologickém muzeu* je shromážděna sbírka keramiky nalezená v ruinách starověkého Kitionu. Je tu i zrekonstruovaná hrobka z Hirokitie (neolitické sídliště již od 7. do 4. tisíciletí př.n.l., nedaleko Larnaky, je jedním z nejdůležitějších prehistorických nalezišť ve východním Středomoří) a románské skleněné výrobky.

Mezi řeckou a tureckou čtvrtí stojí mešita *Grand Mosque* (The Cami Kebir). Byla vybudována v 16. století jako latinský svatý kostel, v 19. století byla zrestaurována.

Přístaviště Larnaka bylo vybudováno kolem r. 1605. Najdete zde malé Medieval Museum, které se používá i jako koncertní sál. Natural History Museum vlastní kolekci, která dokumentuje život na Kypru. Vystavují se zde obrázky živočichů a rostlin žijících na Kypru.

The Pierides foundation muzeum je soukromý majetek rodiny Pieridesů. Sběrka obsahuje historické předměty nalezené po celém Kypru. Jsou seřazeny chronologicky podle doby původu. Do sbírky patří například fascinující románské výrobky ze skla.

V jižní části města se tyčí *kostel Agios Lazaros*, který vystavěl v r. 900 byzantský císař Lev VI. Moudrý, přímo nad prázdným Lazarovým hrobem. Kostel byl užíván jak ortodoxní tak katolickou skupinou. U kostela je *Byzantské muzeum*, které shromažďuje sbírku relikvií, ikon a různých předmětů používaných v kostele.

Jezero **Larnaka Salt Lake** se nachází mezi městem Larnaka a mezinárodním letištěm. V zimě je domovem tisícům plameňáků a ostatním druhům ptáků. V létě jezero vysychá a zůstává v něm jen tenká vrstva soli. Za zmínku stojí významné islámské posvátné místo *Hala Sultan*, ležící na Slaném jezeře. Pod olivovníky a palmami se zde skrývá hrob, kde jsou dle pověsti uloženy ostatky tetý proroka Mohameda. Byla ženou místodržícího z Palestiny a doprovázela manžela při dobovatelském tažení na Kypr v r. 647.

Okolí Larnaky

U vesnice Kiti ležící jižně od Larnaky stojí kostel z 11. století *Panagia Angeloktisti*. Původně stál na tomto místě kostel pocházející již z 5. století. V překladu znamená název kostela „vybudován anděly“. Naleznete v něm dochovanou mozaiku z 6. století znázorňující Pannu Marii s Ježíškem a archanděly Gabriela a Michaela.

Na půl cesty mezi Larnakou a Limassolem se ukrývá v nadmořské výšce 668 m *klášter Stavrovouni*. Je pravděpodobně nejstarším klášterem na Kypru. R. 327 ho prý založila císařovna Helena. Uložila v něm úlomek ze svatého kříže Kristova, který přivezla ze své poutě v Jeruzalémě. Ženy nemají do kláštera přístup.

Fanoušci archeologie by měli navštívit místo pocházející z neolitické doby – Hirokitiu. *Hirokitia* je chráněna mezinárodní organizací UNESCO. Patří totiž mezi první sídliště na světě. Obyvatelé zde žili v blátných chatrčích. Předpokládá se, že přišli z Anatólie v Libanonu.

V horských vesničkách Pano Lefkara a Kato Lefkara najdete muzeum tradičních výšivek a kovářského opracování stříbra (Traditional Museum of Embroidery a Silver-Smithing), které určitě stojí za návštěvu. Ve vesnicích dosud ženy sedí před dvěma svými domky a vyšívají.

Kousek od vesničky Pyrga stojí královská kaple - *Chapelle royale*, která je zasvěcená Svaté Kateřině. Byla postavena r. 1421 latinským králem Janusem. Uvnitř kaple se nachází fascinující fresky znázorňující Lazara, poslední večeři Ježíše apod.

Limassol

Největší město ostrova - Limassol je zároveň i nejdůležitějším přístavištěm. Od r. 1974 se velmi rychle rozrůstá, hlavně díky turistickému ruchu. Město založil Richard III. Lví srdce v r. 1191. Město prosperovalo přes 200 let. Pak ale začalo upadat a pod tureckou nadvládou prožilo útlumu.

Nejznámější turistickou atrakcí Limassolu je místní **hrad Limassol** a muzeum. Hrad byl vybudován ve 14. století. Usadil se tu král Richard III. Lví srdce. Dokonce se v kapli hradu oženil se svojí snoubenkou Berengariou. Hrad je vystavěn v byzantském stylu. Obklopují ho nádherné zahrady, ve kterých můžete najít starý lis na olivový olej. Lis pravděpodobně pochází z období mezi 7. až 9. stoletím. Byl nalezen nedaleko Limassolu u kamenného mlýna v Dounettisu. **Medieval Muzeum** (muzeum středověku) umístěné v hradu uchovává byzantské a středověké předměty zahrnující mj. i tureckou keramiku, zlaté předměty užívané v kostelech, zbraně a oblečení. Ze střechy hradu je úchvatná vyhlídka do okolí.

Pokud chcete navštívit **mešitu Kebir Cami**, je doporučováno dodržovat pravidla a při vstupu zanechat boty venku a být zahalen. To platí obzvláště pro ženy.

Archeologické muzeum se nachází na rohu ulic Vyronos a Kaningos. Sbírkou muzea shromažďuje poklady z neolitické doby, jako třeba keramiku, šperky a olejové lampy. **Folk Art Muzeum** (muzeum lidového umění) se nachází na ulici Agiou Andreou 253. Představuje dřevěné výrobky, tradiční oblečení, šperky a předměty používané v domácnosti.

Pobavení, pohyb i odpočinek mohou prožít malí i velcí turisté ve vodním parku **WET WILD** se spoustou skluzavek, tobogánů a ostatních atrakcí. Po náročném dni plném aktivit se můžete uklidnit a odpočinout si v místních lázních **Hammam**. Můžete podstoupit uvolňující masáž nebo navštívit perličkovou koupel či saunu.

Okolí Limassolu

Archeologické naleziště **starověkého Kourionu** se nachází asi 19 km na západ od Limassolu. Je to pravděpodobně jedno z nejnavštěvovanějších míst na Kypru. Osada Kourion vystavěná na útesech měla strategickou pozici, zejména pro pozorování moře. Od 13. století př.n.l. se město velmi rychle rozvíjelo. Na území se nachází několik historicky důležitých znovuobjevených budov. **Křesťanská bazilika** postavená v 5. století nám dokazuje vliv křesťanství na Kourion.

Episkopi je název místa, kam se přemístili obyvatelé Kourionu spolu s prvním biskupem osady pod nátlakem místních pirátů. Originální **amfiteátr** byl zničen ve 3. století n.l. velkým zemětřesením. Později byl opraven. Naskýtá se z něj nádherná vyhlídka na moře. V současnosti se používá pro kulturní akce, jako je jazzový festival, koncerty kyperských skupin apod. Rovněž zde najdete soukromou rezidenci **Annexe of Eustolios**, jejíž vznik je datován na 5. století n.l. Podlahy vily jsou ozdobeny překrásnými mozaikami s křesťanskými motivy. Zajímavý je Dům Gladiátorů – **House of the Gladiators**, jehož podlahy jsou také zdobeny mozaikami, tentokrát znázorňující gladiátory.

The Sanctuary of Apollon Ylatis – svatyně Apollona Ylatise je druhý komplex budov objevený asi 2 km od Kourionu. Byl vybudován v 8. století př.n.l. na počest boha Apolla, který byl bohem lesa. V hlavní svatyni podpírají stropy obrovské sloupy. Dále se komplex skládá ze sportovní arény, koupelny, kněžské čtvrti a stadiónu pro 6000 lidí.

Kourion muzeum je malé muzeum ve vesnici Episkopi. Sbírkou zahrnuje předměty nalezené v Kourionu a ve svatyni Apollo Ylatis.

Hrad Kolossi umístěný mezi vinicemi a vesnickými domky pochází ze 13. století. Předpokládá se, že hrad vybuodoval král Hugo I. a stal se jeho hlavním sídlem. Pěstovalo se zde hroznové víno, ze kterého se vyráběl lahodný mok známý ještě v současnosti pod názvem Commandaria. V letech 1425 až 1426 ovšem ničivé tažení Mameluků poničilo vše, co se zničit dalo. V r. 1454 postavil na místě starého hradu nový hrad Luise de Magnac. Jeho otisky rukou jsou zvěčněny na

východní stěně hradu. V r. 1933 byl hrad opět opraven a přestavěn. Byla v něm vybudována továrna na zpracování cukrové třtiny.

Poloostrov Akrotiri

V r. 1960 získal Kypr nezávislost, přesto si však britské jednotky vymohly území o rozloze 158 m². Tato území jsou známa pod názvem *Sovereign Base Areas*. Britská armáda je užívá pro vojenské účely. Jedno z těchto území je právě na poloostrově Akrotiri. Území se skládá z vojenského tábora, najdete zde zelená hřiště, hřiště na kriket a domy a restaurace pro vojáky. Lákadlem pro turisty mohou být citrusové plantáže *Fassouri*. Vytvářejí příjemné a osvěžující prostředí. Další turistickou atrakcí je na tomto území *klášter Svatého Nikolase* – Holy Monastery of Saint Nicholas of the Cats. Je umístěn u solného jezera a dostanete se k němu po prašné cestě z Akrotiri. Klášter byl vybudován r. 327 prvním byzantským guvernérem Kypru Kalokerosem. Ke klášteru patří malý kostelík ze 13. století. Zátoka Akrotiri je proslavena jako Kočičí zátoka. Bylo sem převezeno velké množství koček, kvůli hlodavcům.

Starověký **Amathous** je archeologické naleziště objevené asi 11 km od Limassolu. Amathous bylo jedním ze čtyř království na Kypru. Další království byla Salamis, Paphos a Soloi. Legenda vypráví, že město bylo založeno Kinyrasem, synem Apolla a Paphose. Kinyras prý představil Kypru kult Afrodity. V r. 1191, po příchodu krále Richarda na Kypr, bylo město již v úpadku a přestalo existovat. Byly tu nalezeny zbytky křesťanské baziliky, Akropole a také starověkého přístavu.

Paphos

Nea Paphos nebo-li nový Paphos, popř. Kato Paphos byl založen ve 4. století př.n.l. V dalších sedmi stoletích se stal důležitým strategickým místem. Původně bylo město obeháno hradbami a zabíralo území o rozloze asi 950 000 m². Později bylo zničeno velkým zemětřesením. V současnosti zde stále probíhá objevování historických památek. Komplex budov *Agora* (forum) a *Asklapieion* byl vybudován ve 2. století př.n.l. a byl nazýván srdcem města. Asklapieion sloužil jako ozdravné centrum.

Druhá nejoblíbenější paphoská atrakce je opravdu zajímavá sbírka krásně barevných mozaik umístěná jižně od Agory – *Paphoská mozaika*. Budova, kde jsou mozaiky umístěny, nese název Dionýsův dům – *House of Dionysos*, a to proto, že je tu velký počet mozaik, zobrazujících boha vína Dionýsa. Jedna ze zajímavých mozaik znázorňuje čtvero ročních období. Mozaiky byly nejvíc úchvatné, když se pokropily vodou. Pak začaly jejich barvy opravdu zářit.

Budovy *Thesova vila* (Villa of Theseus) a *Aionův dům* (House of Aion) byly postaveny z kamenů nalezených na tomto místě. Dům Aionův je pojmenován podle boha Aiona a je v něm krásná mozaika ze 4. století, která zobrazuje hrdinu Thesea v boji s Minotaurem. Thesova vila sloužila jako soukromá rezidence již ve 2. století. Bylo v ní objeveno 1400 m² mozaik.

Saranta Kolones Fortress je pevnost vystavěná ve 12. století. Byla zničena zemětřesením v r. 1222. Dnes můžeme vidět jenom zbytky věže a zdí.

Hrob *Agia Solomoni* se nachází nedaleko pohřebiště, používaného v dobách Antiochuse IV. Epihanese. Ve 12. století byla hrobka používána jako kostel. To dokazují stále dobře viditelné fresky na zdech.

Křesťanské katakomby jsou ukryty v hoře Fabrica a pocházejí z helénistického období. Vnitřek katakomb je nádherně vyzdoben freskami zobrazujícími křesťany. Křesťanská bazilika vystavěná ve 4. století byla opravdu krásnou stavbou. V r. 653 jí ovšem zničili Arabové. Zůstaly zde zelené sloupy a mozaiky, které zdobily podlahy kostela. Na místě byl později postaven nový, malý kostel *Agia Kyriaki*.

Přístav v Paphosu pochází z r. 1391. O sto let později byl zničen Benáťany. V nově vybudovaném přístavu je nádherná vyhlídka na moře a okolí.

Paphos Aquarium - paphoské aquarium je domovem různých druhů podmořských živočichů.

Hroby králů byly objeveny asi 2 km severně od Kato Paphos, na skalnatém místě, odkud je krásná vyhlídka na moře. Byli zde pohřbeni bohatí obyvatelé Paphosu v helénistickém a románském období. Objeveno bylo celkem sedm hrobů.

Archeologické muzeum v Paphosu vlastní sbírku předmětů z doby neolitické až po 18. století. Sběrka zahrnuje výrobky ze skla, mince, nářadí, keramiku, různé druhy džbánů, figurky psů a sošky. Toto muzeum stojí za návštěvu více než kterékoli jiné v Paphosu. Byzantské muzeum je malé muzeum, která má ve své sbírce ikony z 13. a 14. století, dokumenty apod. Etnografické muzeum je soukromé muzeum, které vlastní sbírku mincí, tradičního oblečení, kuchyňského nářadí a amfor.

Afroditin útes (Aphrodite's rock) **Petra tou Romiou**

Útes se nachází na jižním pobřeží nedaleko Paphosu. Právě zde se podle legendy zrodila z mořské pěny bohyně Afrodita. Bývá tu velký ruch. Koupání v místní zátoce není příliš bezpečné, díky spodním proudům.

V údolí, které je obklopeno ze tří stran horskými svahy, naleznete klášter **Neöphytos** ze 16. století. Prý se tu usadil v r. 1159 jako poustevník světec, který tu žil až do r. 1214.

Lefkosia

Lefkosia je hlavním městem Kypru. Město je rozděleno na jižní část a severní část. Severní patří tureckým okupantům, jižní patří kyperským Řekům. V létě bývá v tomto letovisku velké horko.

Lefkosia byla vystavěna na řece Pedieos. Město bylo nejdříve známo pod názvem Ledra a za byzantské doby prošlo velkým rozvojem. Benátčané vybudovali kolem celého města ochranné zdi. V r. 1570 Ottomané ale i přes to město dobyli. Pod nadvládou Ottomanů se rozvoj města pozastavil až do r. 1878, kdy nastoupila britská nadvláda a město se začalo opět rozrůstat.

Opevnění kolem města se skládalo ze zdí a jedenácti ochranných věží. V jižním sektoru stále stojí pět z věží – Tripoli, D'Avila, Constanza, Podocataro a Caraffa. Bašta Flatro je v současnosti okupována tureckou, řeckou a britskou armádou současně. Bašta Loredano, Barbaro, Quirini, Mula a Roccas patří k území severní Nicosie. Bašty a opevnění se zachovaly ve velmi dobrém stavu, většina z nich je v současnosti používána jako parkoviště, pro venkovní koncerty a pro odpočinek. Opevnění má tři brány: Famagusta Gate na východě, Kyrenia Gate na severu a Paphos Gate na západě. Brána Famagusta je nejvíce zachována ze všech tří vstupních bran. Má krásně zdobené dřevěné dveře. V současnosti slouží jako koncertní nebo výstavní sál.

Ve městě můžete navštívit **Kyperské muzeum**, ve kterém je umístěna sbírka historických předmětů a informace o archeologických nalezištích na Kypru. Sběrka obsahuje například dva kamenné lvy a tři sfingy, které byly nalezeny v Tamassos Necropolis v oblasti Mesaoria nebo figurky z terakoty, nalezené v Agia Irini, severně od Morfou.

V severní části jižního území města patří k nejnavštěvovanějším místo **Karpasia Restaurant**, ruiny bývalé slavné restaurace. Dnes zde stojí policejní stanice a místo slouží pro odpočinek a k procházkám. Naleznete tu modro-bíle natřenou stěnu, na které grafiti zobrazují vraždu tří kyperských Řeků při turecké demonstraci, která proběhla r. 1996 nedaleko odtud. Turisté mohou přejít na severní stranu ostrova patřící kyperským Turkům přes hranice, které jsou asi 300 km dlouhé. Hranice se jmenuje „zelená čára“ – The Green line, podle toho, že britští důstojníci oddělili dvě části na mapě zeleným fixem.. Na území zelené čáry se nachází krásná vyhlídka Lidras St. Lookout, odkud si můžete prohlédnout celé město. Ve stěnách domů stojících poblíž vyhlídky můžete spatřit díry od nábojů, které byly použity 20. června 1974. Fotografování je zde zakázáno.

Kostel svatého katolického kříže – Holy Cross Catholic Church stojí kousek od Paphoské brány. Kostel byl postaven v r. 1872 a je největším kostelem ve městě. U kostela bylo vybudováno **Marble Mausoleum** na památku řecké války v boji o nezávislost.

Mešita Bayraktar se nachází na místě, kde prolomili Turci v r. 1570 stěny opevnění. Na počátku 60. let minulého století zničil teroristický útok mešitu i sousedící hroby. V r. 1999 byla dokončena oprava mešity a ta znovu otevřela svoje brány pro veřejnost.

Mešita Arablar původně sloužila lidem jako kostel Stavros tou Misirikou. Nedaleko odtud najdete malé historické muzeum.

Součástí starého města je **Laiki Yitonia** – v překladu „populární sousedství“. Tato čtvrť je zaplněna restauracemi, obchody se suvenýry a kavárnami. V centru této čtvrti lze navštívit malé kyperské **muzeum šperků**. Představuje nám historii šperkovnictví od konce 19. století.

V 11. patře ve věži Shakolas na rohu Lidras a Arsinoi se nachází místní **observatoř**. Je to jediné místo, odkud můžete pohlédnout na celou Lefkosii.

Mešita Omeriye byla postavená ve 14. století jako kostel, který byl však zničen Turky v r. 1570. Dnes je opravená a sídlem muslimů.

Na ulici Patriarhou Grigoriou najdete **Dragoman Hatzigeorgakis Muzeum**. Dragomanem se nazýval kdysi tlumočnick, který překládal rozhovory při jednání mezi Ottomany a ortodoxními autoritami. Dragoman Kornesiso byl člověk, který byl vlastně nejmocnějším mužem ostrova. V r. 1804 byl vyhoštěn z Kypru, o 5 let později se z exilu vrátil, jeho majetek byl zkonfiskován a on byl odsouzen.

Budova **arcibiskupského paláce** (Archbishop's Palace), vystavěná Benátčany, byla dějištěm neshod a mocenských bojů v období 1956-1974. V r. 1974 byla při turecké invazi poničena.

Výstavní komplex **Makarios Cultural Foundation** na Plateia Arhiespikopou Kypriaou se skládá ze tří hlavních výstavních částí. Evropská galerie prezentuje 120 olejomalb vytvořených v období od 16. do 19. století. Do sbírky patří díla od Rubense, Van Dycka, Tintoretta, Lorraina a Delacroixe. Galerie Greek Independence War obsahuje mapy a malby osob, související s řeckou válkou za nezávislost, která probíhala v r. 1821. Byzantské umělecké muzeum má největší kolekci ikon na Kypru. Sbírkou obsahuje asi 220 kusů ikon z období od 5. do 19. století. Nejznámější pochází ze 12. století a zobrazuje Ježíše a Pannu Marii. Ikona byla převezena z kostela Panny Marie z Arakasu v Lagoudeře. Další známou ikonou je „zmrtvýchvstání“ pocházející ze 13. století. Ta byla nalezena v klášteře Lambadistis v Kalopanayiotis.

Kousek od Makarios Cultural Foundation najdete národní umělecké muzeum – **Folk art Muzeum** (muzeum lidového umění). Budova muzea pochází z 15. století. Ve sbírce muzea objevíte národní oblečení, keramiku, výrobky z kovu, národní kresby, výrobky z kůže a ze dřeva. **Národní bojové muzeum** (National struggle muzeum), vystavěné nedaleko odtud, obsahuje sbírku dokumentů, fotografií a ostatních vzpomínkových předmětů na období 1955–1959, kdy probíhal národní boj proti britské okupaci.

Lefkosia Municipal Arts Centre je malé umělecké muzeum. Najdete zde kromě sbírky uměleckých obrazů i sbírku moderního oblečení, nábytku, fotoaparátů a aut.

Kostel **Panagia Hrysalinotissa** je zasvěcen Panně Marii. Předpokládá se, že tento kostel je nejstarším byzantským kostelem v Lefkosii. Byl postaven královnou Helenou Paleologos v r. 1450. Staré originální ikony zdobící kostel byly renovovány.

Okolí Lefkosie

Starověký Tamassos se nachází asi 17 km jihozápadně od Lefkosie, poblíž vesnice Politiko. Sláva Tamassosu spočívá hlavně v tom, že se zde těžila hornina měděnec Copper, podle kterého vznikl název celého ostrova. Měď se zde zpracovávala od 7. století př.n.l. Na místě objevené hroby pochází již ze 6. století.

Klášter Agiose Irakleidiose se nachází poblíž Tamassosu. V Tamassosu se narodil Irakleidios, který byl na svém putování po ostrově doprovázen svatým Pavlem a Barnabášem. Stal se prvním biskupem Kypru. Původní kostel byl založen v 5. století, ale klášterní budovy byly znovupostaveny až v 18. století. Klášter je zdoben barevnými freskami a ikonami.

Rovina ležící mezi Kyrenia range na severu a pohoří Troodos na jihu se nazývá Mesaoria. Název Mesaoria znamená v překladu z řečtiny „mezi horami“. Malé **vesnice** v rovinnaté oblasti Mesaoria

jsou cílem mnoha turistů. Nejnavštěvovanější vesnicí je **Pera**, roztomilá malá vesnička se starými domy s dřevěnými dveřmi, obrovskými starými kamennými nádobami,... Další vesničky jsou Agia Marina, Orounda a Peristerona. Všechny místa jsou ideální pro fotografování.

Severní Nicosia (Lefkosia)

Severní Nicosia je celkem bezpečné místo. V oblasti Green Line se vyvarujte fotografování nebo překročení hranice v nedovolené části.

Ve městě naleznete **Dervis Pasa Museum**, které má malou etnografickou kolekci. Budova muzea pochází z r. 1807. Majitelem budovy a zakladatelem muzea byl Dervis Pasa, kyperský Turek, který vydával první noviny na Kypru v tureckém jazyce.

Buyuk Hammam jsou světově proslulé turecké lázně. Vstupní dveře pocházejí ze 14. století z kostela Svatého Jiří. Uvnitř je dodnes viditelná ryska na stěně, označující, kam až stoupla hladina řeky Pedieso v r. 1330. Utopilo se 3000 lidí.

Budova **mešity Cami Selimiye** připomíná něco mezi mešitou a kostelem. Pochází z r. 1209. V r. 1248 se na Kypru zastavil Louis IX z Francie, který podpořil stavbu tohoto kostela Agia Sofia. V letech 1326 až 1570 byl zničen Turky. Také při zemětřesení v r. 1491 a v r. 1547 byla budova značně poškozena. Poté Turci konečně budovu opravili a přistavěli ještě dva minarety.

Nedaleko od mešity naleznete ruiny byzantského **kostela Bedesten** pocházejícího ze 6. století. Od r. 1570 byl kostel používán jako skladiště obilí a hlavní obchod.

Knihovna sultána Mahmuta II. obsahuje cca 1700 svazků knih, některé staré přes 700 let. Budova pochází z r. 1829. Interiér je zdoben kaligrafickými obrazy v modré a zlaté barvě. Na požádání v Knihovně sultána Mahmuta II. vám bude zpřístupněno i **Lapidary muzeum**. Budova muzea byla postavena v 15. století. Sběrka obsahuje sarkofágy, štíty a sloupy.

Mešita Cami Haydarpasa stojí na ulici Kirlizade Sokak. Původně se kostel sv. Kateřiny pochází ze 14. století. Budova má gotickou strukturu. Je zdobena ornamenty, lidskými napodobeninami a podobiznami zvířat.

Buyuk Han je raritní ukázkou hotelu ze středověku. Hotel byl postaven r. 1572 a má 67 místností. Dnes je přeměněn v muzeum, kde můžete vidět mj. nábytek.

Muzeum barbarismu zobrazuje fotografie dokumentující vraždy tureckých Kypřanů ve vesnici Agios Sozomenos a Agios Vasilios.

Okolí severní Nicosie

Město **Morfou** bylo domovem výhodnému citrusovému obchodování. Plantáže se rozkládají od vesnice Masari až k pobřeží moře. Zlaté časy obchodování s citrusy však již skončily. V Morfou mohou turisté navštívit ortodoxní kostel Agios Mamas.

Horská vesnice **Lefkara** se nachází asi 10 minut cesty od Karavostasi. Název vesnice znamená v překladu z řečtiny lefka - topol. V současnosti je zde více palem než topolů.

Starověké **Soloi** je další z několika velkých a vědecky cenných archeologických nalezišť na Kypru. Město Soloi pochází zhruba z doby 700 let př.n.l. Původně mělo název Si-il-lu. Díky nedalekým lomům na těžbu kovů město vzkvétalo a bylo velmi bohaté. Bohužel podlehl jako ostatní města ničení arabských kočovníků v 7. století. Hlavními budovami města byla bazilika a divadlo. Dodnes se dochovaly pouze zbytky stěn. Předpokládá se, že pochází ze 4. století. Zbyla tu také mozaika zobrazující labuť, obklopenou květinami a čtyřmi malými delfíny. Ruiny románského divadla byly opraveny v 19. století. Divadlo mělo 4000 míst. Kousek od divadla stojí známá románská soška Aphrodite of Soloi - Afroditina soška, originál je uložen v Kyperském muzeu v Lefkosii.

Ruiny starověkého města **Vouni** nás lákají svou magičností. Palác pocházející z 5. století př.n.l. byl vybudován členy perského města Marionu – dnešního Polisu. Nedaleko od paláce si lze prohlédnout pece na pálení dřevěného uhlí. Ty jsou důkazem, jak obyvatelé Kypru rádi opékali maso tradičním stylem kontosoufli – plátky ovčívho masa grilované v peci na dřevěném uhlí.

PŘÍRODA

Tylliria

Patří na Kypru mezi oblasti, které připomínají časy, kdy byla příroda ještě nezničená. Území bylo znepřístupněno při turecké invazi r. 1974 uzavřením hlavní cesty z Morfou. V současnosti je však izolováno méně než v minulosti, a to hlavně díky dobré cestě do kláštera Kykkos.

Kato Pyrgos je turistická oblast se spoustou překrásných pláží. Přicházejí sem především místní obyvatelé strávit dny volna v klidu, levně, bez komerce a bez davu turistů. Název vesnice **Pahyammos** znamená v překladu „hrubý písek“. Okouzující je vesnička **Kamos**, do které vás přivede prašná cesta. Fanoušky politického dění přiláká osada **Panagia**, kde se narodil Makarios III., první prezident Kypru.

Lesní stanice ve **Savros tis Psokas** je srdcem Paphoského pralesa, největšího a nejkrásnějšího borovicového lesa na ostrově. Stanice se nachází 51 km od Paphosu. Určitě vás zde nadchne pozorování muflonů, kteří v současnosti patří mezi vzácné a chráněné druhy. Studené údolí **Cedar Valley** je porostlé kyperskými cedry (*Cedrus brevifolia*), které zde tvoří příjemný chladivý háj. V údolí si můžete uspořádat piknik na vyhrazeném místě nebo si projít 2,5 km dlouhou turistickou stezku vedoucí na horu Tripylos 1362 m n.m.

Athalassa

Národní park se nachází na jihovýchod od hlavního města a pokrývá území 840 ha. V r. 1904 tu začalo osazování různými druhy rostlin a stromů, dnes jich tu vyrůstá asi 500 druhů.

Park of Nations (Park národů) je zahrada, kde důležití zahraniční představitelé států zasadili strom na vzpomínku na návštěvu Kypru.

Troodos

Asi třetinu celkové rozlohy Kypru zabírá pohoří Troodos, jehož nejvyšší horou je Olympus, vysoký 1952 m n.m. Je zároveň také nejvyšší horou Kypru. Pohoří je pokryto borovicemi a je křížováno tisíci horských silniček a cest. Mezi horami se ukrývají staré kláštery a kostely pocházející přibližně z 15. století. Jsou zdobeny krásnými freskami. Centrum dění se nachází na Lefkosii Road u města Troodos, které je startovním místem turistů vydávajících se po stezkách linoucích se horami. Jednotlivé části pohoří se jmenují:

1. Troodos Central

Tato část pohoří Troodos je národním parkem. Roste zde přes 770 druhů rostlin. Centrální oblasti dominuje hora **Olympus**, na které lze od začátku ledna do konce března lyžovat. Pro turistiku je nejlepším obdobím jaro a léto. Po cestách se vám naskytne mnoho překrásných pohledů do okolí. Rostou zde krokusy a orchideje, borovicové lesy, různé druhy lišejníků a kapradin. Z živočichů můžete spatřit například orla skalního. V této oblasti najdete spoustu míst připravených pro pikniky a pro grilování, např. Livadi tou Pasha asi 3 km od města Troodos či příjemné tábořiště **Platania** na hlavní silnici do Lefkosie, asi 9 km od Troodosu.

Hlavním turistickým centrem oblasti je vesnice **Platres**, kam kdysi přijížděli trávit svou dovolenou majetní a vážení občané, např. egyptský král Farouk. Platres byla vystavěna podle modelu turistických míst v Indii – promenády, vodotrysky a lavičky umístěné ve stínu stromů. V současnosti zde svoji dovolenou tráví pouze ti, kteří dávají přednost klidnému pobytu v horách před rušnými plážemi na pobřeží. Najdete zde tři plavecké bazény a jedenáct turistických stezek. **Prodromos** je malinká vesnička západně od městečka Troodos. Je nejvýše položenou vesnicí na ostrově Kypr, a to ve výšce 1400 m n.m. Vesnice **Omodos** je hlavním centrem výroby vína. Kolem dokola pokrývají hřebeny kopců vinice a mezi nimi se krčí tradiční kamenné domky. Neobvyklé je, že vesnička Omodos byla vystavěna kolem byzantského kláštera Moni Timiou Stavrou (klášter Svatého kříže), který byl vybudován okolo r. 1150 a v 19. století byl

zrenovován. Nedaleko odtud stojí klášter ze 13. století **Trooditissa**. Byl vystaven u jeskyně, ve které byla objevena překrásná magická ikona.

2. Marathasa Valley

V údolí Marathasa v severozápadní části pohoří Troodos vyvěrají teplé prameny. Údolím protéká řeka Setrahos, která vtéká do zátoky Morfou. Vesnice **Pedoulas** se nachází v jižní části údolí a je zdejší hlavním turistickým centrem. Minerální voda zpracovávaná v tomto městečku se prodává po celém Kypru. V dolní části osady byl vystaven v r. 1474 kostel archanděla Michaela. Ve vesnici **Kolopanayiotis** si můžete udělat zastávku na cestách po okolí a navštívit byzantský kostel chráněný UNESCO **Agios Ioannis Lampadistis**, jež se nachází v kopcovitých serpentínách. Pochází z doby mezi 11. a 15. stoletím a patří k nejzachovalejším troodoským kostelům. Uvnitř ho zdobí nádherné barevné fresky, nejkrásnější z 13. století.

Nejbohatší a nejznámější kyperská náboženská skupina má sídlo v klášteře - The Panagia of Kykkos Monastery ve vesničce **Kykkos**. Zakladatel kláštera byl Isaiiah, který žil v 11. století poblíž kláštera v malé jeskyni. Legenda říká, že jednoho dne při lovu potkal Isaiaha byzantský administrátor Kypru Manouil Voutomytis. Isaiiah ale odmítl s Voutomytisem mluvit, což administrátora velmi rozzlobilo. Později postihla Lefkosii epidemie a Voutomytis onemocněl. Vzpomněl si na poutníka Isaiaha a dal pro něj poslat se slovy odpuštění. Mezi tím přišel k Isaiahovi Bůh a poradil mu, že Voutomytis musí dát na Kypr přinést obrázek Svaté panenky Marie z Konstantinopole. Ikona byla namalována apoštolem Lukášem. Obrázek byl na Kypr dovezen a panovník byl poté uzdraven. Od té doby je obrázek ochraňován v kykkoském klášteře. Klášter je vyzdoben překrásně barevnými mozaikami. Další zajímavostí Kykkosu je Byzantské muzeum, jehož sbírka je opravdovým pokladem. Za návštěvu stojí ještě **hrobka arcibiskupa Makariose III.**, která je umístěna asi 2 km od Kykkosu na kopci Throni.

3. Solea Valley

Údolím Solea na severovýchodě pohoří protéká řeka Karyiotis, která je lemována spoustou restaurací a tábořišť. Název hlavní vesnice **Kakopetria** v překladu znamená „zlý kámen“. Legenda vypráví, že žulové kameny přinášely vesničanům štěstí. Jednoho dne se však jeden balvan utrhł a zavalil šťastný pár mladých lidí. Od té doby se vesnice jmenuje Kakopetria. **Agios Nikolaos tis Stegis** – kostel svatého Nikolase leží asi 3 km od vesnice a je chráněn UNESCO. Pochází z 15. století a jeho střecha byla vyrobena tak, aby kostel ochránila před velkým množstvím sněhu. Překrásné fresky zdobící kostel zobrazují např. Pannu Marii kojící Jezulátko. Asi 10 km od Kakopetrie naleznete **kostel Panagia Forviotissa**, který patří též mezi památky chráněné UNESCO. Kostel je zdoben překrásnými zachovalými freskami, jejichž styl a motivy reprezentují několik uměleckých generací. Vybavení pochází většinou ze 14. a 15. století.

4. Pitsylia Valley

Údolí Pitsylia najdete na jihovýchodě pohoří. V této oblasti jsou známé vesnice **Kyperounta, Agros, Platanistasa, Alona a Palehori**. Je zde 8 značených turistických cest, které nejsou delší než 5 km. Stezky vedou přes horské hřebeny, lesy, ovocné sady a vinice.

Můžete si zde prohlédnout některé byzantské kostely chráněné UNESCO. Kostel Stavros tou Agiasmatis se nachází asi 5 km od vesnice Platanistasa, ve které si musíte vyzvednout klíče od kostela u místního kněze. Proslavil se především překrásnými freskami, namalovanými v r. 1494. Kostel Panagia tou Araka má spíše styl švýcarského kostela. Uvnitř je zdoben malbami umělců z Konstantinopole, které zobrazují apoštola Michaela a patrona kostela Panagia Arakiotissa.

Klášter Macheras se nachází na východní straně pohoří Troodos. Byl vybudován kolem r. 1148. Poustevník Neophytos prý našel v nedaleké jeskyni ikonu ochraňovanou mečem. Nedaleko od kláštera se nachází malebná vesnice Fikardon s malými domky zdobenými dřevěnými balkóny.

V oblasti Pitsyilia se rozkládá mnoho vinic, kde vyrůstají výborné odrůdy vinné révy. Znáмым vinařským sklípkem je *Pitsyilia Winery* mezi vesnicemi Platres a Pelendri. Turistům je předváděn proces výroby vína a je jim nabízena ochutnávka vín různých druhů.

Kavo Gkreko

Kavo Gkreko je další z národních parků na Kypru. Nachází se na jihovýchodě ostrova mezi městy Agia Napa a Paralimni. Na tomto území se vyskytuje okolo 300 druhů rostlin, mj. několik druhů chryzantém, divoké cibule, vlčí máky a sasanky. Společnost vám budou dělat různé druhy ptáků - sovy, holuby, vrány a koroptve, lišky, zajáci a několik druhů netopýrů, hmyzu a motýlů. Turistické stezky v oblasti Paralimni vedou např. kolem Kyklopské jeskyně, malého kostela Agioi Anargyroi, který byl postaven nad jeskyní, jež prý byla domovem Sv. Kosmasovi a Sv. Damianosovi, a na stezce *Kavos* spatříte množství zkamenělých organismů a z vrcholu hory lze při jasném počasí dohlédnout až do Izraele k přístavu Haifa. Oblast Protara lemují pláže se zlatým pískem a protkávají větrné mlýny. Jsou zde krásné kaple Agioi Saranta a Agios Ioannis.

Poloostrov Akamas

Krajina Akamaského poloostrova patří k nejkrásnějším na ostrově. Proto zde byl založen národní park. Najdete tu spoustu naučných stezek, kde objevíte místa s překrásnými výhledy na zátoky, skalnaté formace a mořské útesy. Síť pěšin a cest je protkána porostem macchie a keři jalovce. Žije zde přes 168 druhů ptáků, 12 druhů savců a 20 druhů hmyzu. Vyrůstá zde přes 600 druhů rostlin, z toho se 35 vyskytuje pouze na Kypru. Všechny turistické trasy začínají buď u *Afroditinych lázních*, kde se prý ve zdejší mělké sladkovodní nádrži bohyně lásky koupala po milostných dobrodružstvích, nebo v tábořišti *Smigieas*.

Oblast Kyparissia, jezírko Germasogei

Kyparissia se nachází asi 10 km od Limassolu, na cestě Akrounta-Dierona. Nejúchvatnější jsou zde strmé břehy řeky Kyparissia. Území je porostlé olivovníky, borovicemi a cedry.

Turistické stezky u vesniček Machiras - Lefkara - Kato Drys - Vavatsinia

Čtyři turistické stezky byly vytvořeny poblíž malebných vesniček Lefkara, Kato Drys, Vavatsinia a v lese Macharias Forest nedaleko Larnaky. Můžete zde vidět mj. klášter Profitis Ilias, jeskyni Spilia tis Athasias, která snad bývala těžební šachtou, a kapli tyčící se nad Lefkarou ve výšce 727 m, odkud je nádherný výhled na vesničky a známý ženský klášter Agios Minas.

Cesta za vínem

Tradice vinařství na Kypru patří k nejstarším na světě. Archeologické nálezy ukazují, že již 2000 let př.n.l. se tu pěstovalo a vyrábělo víno. Na svazích ostrova Kypr se pěstuje přes 100 různých druhů vinné révy. Většina vinohradů je malých, některé jsou dodnes obdělávány s pomocí oslů a býků. Hlavními centry pěstování vinné révy a výroby vína jsou oblasti kolem Paphosu a pohoří Troodos. Centrem výroby vín a jejich vývozu je Limassol.

V současnosti je nejznámější vinařskou značkou Commandaria. Je to sladké červené víno a patří k nejstarším druhům vína na světě. Obrovské hrozny révy používané k výrobě tohoto vína se pěstují v pohoří Troodos, ve vesnicích Zoopiya, Kalokhorio a Agios Konstantinos.

Okružní jízdy s návštěvou likérek, muzeí vín, romantických vesniček, vinohradů a hospůdek lze absolvovat přímo v Limassolu, kde se nachází čtyři největší likérky na výrobu vín na Kypru, východně od Limassolu v překrásném údolí Kourris valley, západně od Limassolu a v oblasti Paphosu, kde v horách narazíte poblíž likérky Vouni-Panagia i na klášter Chrysorrogiatissa. V klášteře je výstava různých odrůd vinné révy.

PLÁŽE

Pláže v okolí Larnaky

Malá rybářská vesnička **Agia Napa** se stala cílem mnoha turistů. Milovníci nočního života si tu přijdou opravdu na své. Pokud vás omrzí moře, můžete navštívit vodní park Water World, kde je spousta tobogánů, houpaček a skluzavek nebo Marine Life Museum, soukromé muzeum, ve kterém si lze prohlédnout různé druhy mořských živočichů. V Agia Napa se též nachází klášter, vybudovaný v r. 1570. V překladu název kláštera znamená „svatý šátek“, tj. šátek, jež používala Svatá Veronika k otírání Ježíšova obličeje. Velké množství společností zde nabízí projížďky na lodi. Cílem většiny výletních lodí je pláž Protaras a Pernera. Asi 7 km od Agia Napa se nachází mys Cape Greco, na jehož konci se můžete nechat unést úchvatnou vyhlídkou do okolí.

Protaras je město podobné Agia Napa. Především díky svým krásným plážím je středisko oblíbeno. **Protaras Beach** je 200 m dlouhá a má jemný písek.

Na pláži **Green Bay Beach** najdete klid od všech turistů. Jedna část je písčitá, druhá kamenitá.

Další pláže této oblasti jsou:

Louma Beach je 450 m dlouhá. Voda je zde křišťálově čistá a písek je velmi jemný. Chládek najdete ve stínu stromů. Příznivci sportů si přijdou na své.

Mouzooura Beach je velmi oblíbená místními obyvateli. Je ideální pro neplavce a děti.

Agia Triada Beach - konají se zde především pikniky. Ke koupání není pláž příliš ideální.

Pláže v okolí Paphosu

Město **Polis** leží v zátoce Hrysohou. Je ideální jako základní tábor pro horskou turistiku v Akamasu nebo pro milovníky plavání, to zase díky svým krásným plážím. Turisté mohou navštívit v Polisu **Archeologické muzeum**. Poblíž muzea roste velmi starý olivovník. Kmen stromu je sice rozdělen na dva díly, ale stále ještě rodí plody. Jeho stáří se odhaduje na 600 let. Můžete si zajít prohlédnout kostel Agios Andronikos, který je vyzdoben byzantskými freskami.

Nejkrásnější pláže se nacházejí na východ od rybářské osady **Latsi**, 5 km od Polisu.

Na západní straně Akamaského zálivu se nachází **Lara Beach**, kde můžete pozorovat želvy.

Agios Georgios Beach je lehce dostupná z Paphosu i Polisu. Je dlouhá 100 m a má jemný písek.

Coral Beach se nachází asi 12 km od Paphosu. Láká především svým jemným pískem.

Petra tou Romiou (Aphrodite's Rock) leží na jihu oblasti. Pláž je skalnatá a voda křišťálová.

Afroditiny koupele se nacházejí asi 11 km od Polisu. Studená voda vytékající ze skal vytvořila jezířko. Pobyt tady se může stát příjemnou zastávkou po dlouhém dni plném poznávání.

Turisté, kteří cestují mezi Paphosem a Polisem, si mohou vybrat ze dvou cest. Pokud si vyberete vedlejší a pomalejší cestu, budete projíždět **vesničkami v Akamaských výšinách**. Je tu studenější podnebí, na hřebenech kopců se pěstuje vinná réva. Nejlépe přístupnou vesnicí je **Kathikas**, proslavená svým dobrým vínem. Mezi další malé vesničky patří **Pano a Kato Akourdalia, Dhrousia a Inia, Kritou Terra a Goudi**. Panuje v nich božský klid, vesničané jsou přátelští.

Pláže v okolí Limassolu

Přímo ve městě Limassol jsou pláže přečpané turisty.

Nejbližší pláž se nazývá **Lady's Mile Beach** a je pojmenovaná po majiteli koní, který sem chodil trénovat svoji klisnu. Pláž je dlouhá 7 km.

Govenor's Beach se nachází 30 km na východ od Limassolu. Je zde tmavý písek.

Kourion Beach se nachází nedaleko Sovereign Base Area. Na pláž jezdí místní autobusová doprava z Limassolu. Místní obyvatelé se rádi projíždějí po pláži v džípech. Východní strana pláže není bezpečná pro plavce. Můžete ji navštívit při cestě do Ancient Kourion.

Divoká, písčitá **Avdimou Beach** leží asi 17 km na západ od Kourion Beach. Voda je velmi čistá.

Pissouri Bay je oblíbené turistické místo. Restaurací a kaváren je tu několik.